

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus theologicus - Cod. Ettenheim-Münster 222

[s.l.], 1714-1715

Sectio III.

[urn:nbn:de:bsz:31-120314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-120314)

Sectio III.

An, quis, et quando ignorat caeterum
ultrium aut involtrium actuum
humanorum?

Cum supra dicta Sectioe I. a. I. huius disp: 2^a Sectio 197.
 scilicet quod procedit à principio intrinsecis ad quosdam finis,
 deorsum scilicet actus velis l. elicitivis l. imperativis
 tales sunt prout ultrii, id est illi actus, qui l. eli-
 ciantur ab ipsa volente, ut est amare, l. scilicet ab ipsa
 imperant ut sunt v. g. scribere, audire et alii
 actus aliam partem operantur cum imperio et
 elicitivis ultrii, patet e^o I. quod actus intelliguntur
 actum ultrii procedunt, neque ab eis imperio efflu-
 unt, nisi deant diu ultrii, nisi enim fiunt cum quosdam
 finis, quia potius sunt ipsa finis quosdam. Patet e^o
 2°, quod cum ignorantia opposita sit quosdam rei,
 quae ad ultrii requiritur, ipsa etiam opposita sit
 ultrii: unde supra mentem S. An. huius q. 6. a. 8.
 ubi dicitur, ignorantia privat quosdam quae praerxi-
 git ad ultrii, dicitur scilicet: privatio quosdam in agente
propter finem, cuius bonitas pendenti bonos
patet.

198. Ignorantia sui ista variè dividit ut ita namq[ue]
ex Angelo ubi ignorantia alia e[st] bona, alia
mala, alia neq[ue], bona neq[ue], mala: Bona e[st] q[ui]a
sibi privas quirit, q[ui]a q[ui]s ignorat ea, q[ui]a
ei sent occasio peti: mala e[st] q[ui]a q[ui]s ignorat
ea q[ui]a sine expedit: ignorantia neq[ue], Bona neq[ue],
mala ea e[st] q[ui]a q[ui]s ignorat ea q[ui]a n[on] expedit
sine: De mala praeipue agende e[st] hoc
s[ecundum] S. Orem. h[ic] q. 6. a. 8. triplex se[ntentia] h[ab]et
ad actus ultis, nimirum concomitans, sequens,
et antecedens, unde et ignorantia. Triplex e[st],
nimirum concomitans, sequens, et antecedens: con-
comitans se h[ab]et ignorantia, quia quidam ignorantia
e[st] de eo q[ui] agitur, In etn[im] si sine nihilominus
agere, unde ignorantia concomitans e[st] q[ui]a n[on] e[st]
p[ro]videns se ad ad actum ultis, et q[ui]a neq[ue] mo-
vet ad operande, neq[ue] ultem removet ab ope-
rante, s[ed] ita se h[ab]et, q[ui] n[on] addeet: cui[us] ex-
plum ita ponit loc. cit. S. Orem. q[ui]s venator
circumit sylvam hosti intente offensa ita, ut
si illa obviam offenderet, procul dubio occi-
deret, interea frequit[er] in sylva advertit
putat ee feram, emittit globu[m], occidit q[ui]
sibi e[st] ibi autem fuit hostis n[on] fera, occisio

hosti, in hoc casu facta e' ex ignorantia commi-
tante. q' sequitur se h'c ignorantia ad actum ultis
ut ait S. Or. si ipsa ignorantia e' volitaria,
et hoc contingit duplex, uno modo quando actus ultis
fit in ignorantiam, sicut cum aliquis ignorare
vult velut excusationem peti deat, s. ut nre
strahat, a' pendo, et hanc diu ignorantia asseha-
ta. Et alio modo quando eodem actus ultis
directe et ferre, ad ignorandum aliquid, s. ut
eo disponere negligit, ut pot' scire q' d' d'
scire, et hanc ignorantia i' S. Or. appellat
ignorantia male electionis atq' s'm hunc mo-
dum ait S. Or. cum aliquis notitia qm d' d'
h'c, et curat aspicere, ignorantia volitaria diu
q'ia s' negligiam proveniens: Unde ignorantia
s'p'us, q' alio modo etm vincibilis, culpabilis
non probat' q' diu, e' illa, q' sequitur actum
ultis seu q' voluta e' saltem in ea sua volu-
ta' se applicante ad sciendum ea q' scire pot'
et dicit. Antecedente deniq' se h'c ignorantia ad
actum ultis, quando ipsa ignorantia n' e' volitaria,
et tunc e' causa volendi qd n' vellet alius: unde
ignorantia antecedens etm diu s'olus ignorantia

inuisibili, inuincibili & ep. illa, qe. ita ante-
cedit actum ultis, ut si sita fuerit, actus
seu n' est.

199.

Quare patet, qd n' ois ignorantia qe. dat caam
actui eo ipso sit antecedens, s' illa soltu, qua
neq. rae sui solita e, seu ad quam te-
nendam sufficiens diligitia h'ba e: hinc con-
tesor in. sui studis negligens, d' potuisset
et debuisset ea diligens aligem a' effitue
absolvens n' absolvendu' querat, nihilominus
ex ignorantia q'egate licet em respu' huius
individo actus sit antecedens n' t' n' p' an-
tecedente, ut hinc de illa agim, qia. in caa
nimia ultis a' studis ad qe. tenebat defectu
ultis e, et sic p'ersam q'egit, ultem: igit
sub nomine ignorantia antecedenti nobis n' ve-
niet nisi ignorantia inuincibili, inuisibili,
et ad gam pellenda' sufficiens diligitia fuit
adhibita, extra q'os ignorantia e. in se
l. in caa sui uisibili aut inuincibili e' q' ig-
norantia q'egit nisi in rae ignorantia q'eo-
mitantib' participet.

200. Dat' praeterea ignorantia alia Juri, alia facti, et cum 52.

ius aliud sit. Aliud naturale, aliud huius canonice
 scilicet aut civile. hinc alia est ignorantia iuris, dicitur, alia
 iuris, naturalis, alia iuris, huius: ignorantia iuris, dicitur, et privatio
 gnioris eorum quae iure dicitur praecipua. sicut in fili
 ignorantia iuris naturalis est privatio gnioris eorum quae le-
 mine nate quae agere iubet. et ignorantia iuris, huius
 sive Canonici sive civilis, privatio gnioris eorum, quae per
 decreta. summum Pontificum aut Imperatum statuta
 sunt, quae recte intelligas, scito, aliud est ius nate, aliud
 ius dicitur, aliud denique, huius. Jus nate est ius in hinc
 tus luminis naturalis quae movemur ad agendum conformiter,
 ius dicitur est positiva receptio DEI, unde ea iura
 dicitur praecipua sunt, quae in scriptura continentur idque
 sive in decalogo sive alibi: Jus denique, huius est,
 quod ab hinc agendum hinc auctoritas praecipit, quae
 auctoritas, in alia Ecclesia sit alia civilis, ideo
 aliud est ius Ecclesiae seu Canonice, aliud civile.
 Neque, obest, quod quae iura nate praecipua sunt, etiam
 praecipit prius aut praecipua sunt iure dicitur aut
 hinc, ut patet ex praecipuo non secundo, quod est si
 nate dicitur. DEUS tamen et hinc ne fieret positive
 prohibuerunt. Ignorantia facti est, vel ipsi operi
 aut aliqua operi circumstantia ignorat, v.g. Titius
 fuit clarus nesciens se clericum.

LXI.

Advertendum etiam est ex N. 198. alia est et huius

ignoraa' inuicible' alia' inuicible'. hoc diu
ea ignoraa, qe. moralit' inuic' et fuerat
n' p' adeoq, s' d' se tollit' r'ocem' alit' ab ac
tu' o'ltis, inuicib' sero' e' qe. moralit' loquendo se
perari et inuic' p' adeoq, r'ocem' alit' in se
includit, atq, hoc ce p' l. ignoraa' om'issionis,
qe. e' ignoraa' qe. qis n' uult' scire. ut liberis
p'cedet, et diu' alio' r'ocem' ignoraa' affectata,
l. ignoraa' om'issionis seu talis qe. qis negligit
aut omittit' scire, qe. in scire. denez, et qe. s'q,
faciliter potuisset scire, et ista alias diu'iz,
ignoraa' irasa' aut spina. hoc p'ntes
ignoraa' s' diu'isores, q'cum' fragella. q'nd'o
atq, h'nos' aff'irans' sequentib' patebit.

202. Apertio 1^a. Ignoraa' uiguanq, ueris' f'ore' f'uit
inuinuicibilis et fuerit antecedas' tollit' o'ino' r'ocem'
alit' ab actib' h'nis, atq, excusat' a' p'cto. Est
catholica' ueritas' uia' R. D. Eccl'ie' orthodoxe.
Alexandro 8. die 7. Iobris M. 690 sequentem' p'ocem'
damnante. Tame'p' de' ignoraa' inuinuicibilis
uor' nae, hoc' in p'ate' nae. lapsa' operantem
ex ista n' excusat' a' p'cto' f'eli; e' p'ra' Lutheri
gem' Tonel' in sua' d'p'ter'it'. Th'lyca' de' opinio' p'o
babilitate a. 7. D. i. in c. 12. q'nd'o' sui' loquente' induit.

Colassii dicunt: invincibile ignorare videtur
 excusabile intra civitas e in scholis papa et
 Eccles. Est eadm apertio sdm partem etm qda
 Janfenium qd lib: 2. de statu nra lapsa c. 2. et
 septibz dicit: falsu ee quae axioma illud dicitur
 ignorare invincibilis excuset a pecc: apertio qd est
 invincibilis ignorare vero positivi excuset a pecc:
 et in ignorare invincibilis vero nra h. p. qda
 qos tu

Ob: Apertio: 1. autoritate S. D. qd loci ut ait:
 Dicendum: qd ignorare ab caare involvitur ea rae
 qia privae gnoscim qae praerogigi ad ultimum.
 postea ostendit S. D. sdm dplm gnoscim privae
 etm dplm distgi dre ignorare nimium geomitan-
 tem qsequente et antecedente et de hac ult ma
 dicit qd sit ea qae n' e' ultoria et m' e' caa vo-
 lenti qd n' videt alias et post pauca geludat
 in hac vba et talis ignorare cast involvitur
 simpli. Ex qibz patet ex S. Dre ignorare an-
 tecedentem eo ipso qd antecedens sit, adeoq; unigz
 vero sine positivi sine nra h. fuerit parv inse,
 caare simpli involvitur, adeoq; tollere omode
 raeem ultri ab utibz hnis qd nra apertio e'.
 Et m' a rae. Ultorium e' qd procedit ab intrinse 203.
 cum gnoscim finis unde illud simpli n' e' ultorium

q. d. ab intrinseco t. cu' quocumq' fine n' procedit,
atq; atq; q' fuerit ex ignorantia antecedenti
invinibilis unquam, iuris, sine reali, sine possibili
etq; procedunt ab intrinseco, n' t' procedunt
in quocumq' fine, q' atq; huiusmodi q' simpliciter n'
ultri, adeo, tollit oino racionem ultri ab actibz
hinc ignorantia unquam, iuris, vere invincibilis si
ta antecedens fuerit. M. h' ex dictis n. fundat,
in ipsa racione ignorantia antecedenti, vere invincibilis,
q' e' privas quocumq' circumstantia atq; voluti,
q' si sita fuerit, atq; voluti n' est, atq; ita
sita n' e', ut mortale fieri n' possit, palam autem
et ex his notat h' q' ubi huiusmodi privas dat,
ibi quocumq' fine dari n' potest, implicat enim fieri stare
in isto statu et eis privasem et patet ex phis.
igitur ignorantia unquam, iuris, vere invincibilis
et si fuerit antecedens tollit racionem ultri ab
actibz hinc, qia tollit quocumq' finem.

204. Quod autem hoc ignorantia excuset a peccato multis
horum textibus probari potest maxime D. Augustini
et D. Thome, verum in ipsa racione dicitur potest n'
et q' ultri n' e', atq; ex dictis patet, q' q' e'
ex ignorantia invincibilis procedunt, ultri n' est
hinc unius textu D. Thome desumpto ex q. 3. de
malis a. 7. ad 7. ubi D. Augustinum hanc non veritatem
lib. 3. de libero arbitrio c. 16. clare pronuntiam

explicat, dicta q̄somo si autm ait. S. Or. Dic-
 cendu; qd̄ ignoraa q̄ e' oino involtria, n' e'
 petum, et hoc e' qd̄ dicit Augustinus n' tibi im-
 putas ad culpam si invity ignoras: q̄ hoc autm
 qd̄ addit: si si sine neglexer, dat integre
 qd̄ ignoraa h' qd̄ p̄t petum ex negligia pro-
 cedente, q̄ nihil aliud e', qm n' applicare aius
 ad sciendu' ea, q̄e qis sine d't. ex qo patet,
 qd̄ cum ignoraa antecedens et vere insuicibilis adeoq,
 nec in se volita tollat rasonem ultrii sine qo In petm
 ce n' p̄t p̄t illud D. Augustini in lib. Ude vera
 religione c. 14. ubi ait usq; adeo petm e' ultrium
 malum, et nullo mdo sit petm si n' sit ultrium;
 et hoc qidm manifestum e', ut nulla hinc Porum
 paucitas nulla indoctim turba dipentiat petm
 tollat rasonem peti falsis, adeoq; excuset à peto.
 hinc quodam p̄p̄os Bay à Gregorio 13. Pio 5.
 et Urbano 8. damnata. Et q̄ibz q̄trium docere vi-
 debat, parum duas p̄t huc appono: 1. a. In-
 fidelitas cura negativis in iis, qibz Chrysa-
 predicatq; petm e'. altera e': ad rasonem et d̄ficiem
 peti n' p̄tinct ultrium.

53.

Apertio 2. Ignoraa vincibilis sine omispiois sine 205.
 omispiois n' tollit rasonem ultrii ab actibz hnis,
 adeoq; nec excuset à peto. e' in re junis et col-
 ligiq; ex sente S. Oris paulo ante citato, ubi de

1. August. et cum illo die. p. hoc autem qd addit
h. p. sine neglexeri, p. dat. integre, qd ignoraa
h. qd sit p. m. ex negligia procedente. qd idem
dicere et, ac p. ignoraaam vniuersalem omisionis
h. p. m. p. idm. h. qd h. p. G. A. S. Ut colligi p. t.
ex iis q. d. diximus N. 198. circa medium de ig-
noraa p. p. t.

Q. Apertio: Illud n. tollit rasonem vltimam, qd bon-
te. adhuc h. qd acty ex illo p. t. procedat ab
intra p. cum quoc. finis, atq. stante igno-
raa vniuersali adhuc h. qd acty ex illa p. t.
procedat a p. p. intra p. cum quoc. finis.
q. ignoraa vniuersali n. tollit rasonem vltimam. N.
patet, qia sui oia. h. q. ad vltimum requirunt,
m. p. Duplto aliquid p. t. procedere a p. p. in-
tra p. cum quoc. finis directe et indirecte
l. qd idm. et ut aliquid in se quatum in se sit vo-
litum, aut ut aliquid in eaa. sua quatum ex
ipsa eaa. posita l. n. posita etm. illud sit so-
litum, atq. licet acty ex ignoraa vniuersali
p. t. in se ipso quaty n. sit aut volitum, volitum
in e. in sua eaa. eo qd talis ignoraa cum
potuit et dicit p. t. p. n. sit. q. stante
ignoraa vniuersali adhuc h. qd acty ex illa

Secundum procedat a proprio intrinseco vel quod
finis, adeoque, etiam si sit ultimum, ac proinde non
excuset a peccato, sola enim ratio, cur excusetur a
peccato, est quia tolleretur ultimum, dum ergo ultimum
non tollitur, neque a peccato excusetur.

206.

Off: Ignorantia sineblis l. e. ignorantia commissiois,
et haec a peccato excusare non potest, ea enim ignorantia
commissiois dicitur, quia quis scit ignorare. ut liberis
peccet aut a peccato non retrahatur, quando autem ta-
lis excusabitur a ultimo peccato? sane non capio:
sunt enim ignorare ut peccet ergo etiam sunt pe-
ccare, adeoque ignorantibus agendo etiam peccat.

l. e. ignorantia commissiois, quia quis negligit sua
culpa scire quae potest et debet scire, at quando haec
excusabitur a peccato ignorantem? nonne dum
sua culpa negligit scire quae debet et potest
scire, impletive etiam scit non scire ne bene
ageret, adeoque talis ultimum respicit et ex ge-
nerali illa etiam scit quae ex tali ne-
quicia, haec autem sunt praecipientes praecipientis: ergo
etiam si sit ultimum. haec praecipientes praecipientis, si
ultimum praecipientis praecipientis est peccatum, ergo tale ul-
timum est peccatum, et ideo bene dicitur in Divinis
ignorantia commissiois ignorantia affectata, quia

illa ignorans affectat, ignorans vero omnino
supina et crassa q̄a sua negligia et culpa
supina adeoq; vltiē et crassē ignorans
ignorat ea q̄a scire dret.

207. Apertio. 3. Nulla ignorans q̄egns tollit ra-
tionem vltiē ab actib; hnis, adeoq; nec excu-
sat ignorantem à pcto, si sit ignorans eoru
q̄a q̄is scire duit aut præcepta s̄t. seq̄it
hoc aper: ex aper: priori, cum q̄a. fere
coincidunt, præterea in factis ex ipsa d̄f̄ie
ignorans q̄egns: ignorans eni q̄egns e' vlti-
tia privas quicq; q̄ privas e' q̄ia ignorans
e' et vltiē privas e', q̄ia actum vltis con-
sequi, et saltm in sua caa voluta e' ut dixi-
m; 11. 198. Atq; ex hoc patet quod n' excuset
à pcto, nam tota rā cur excusaret foret
defectus vltiē, unde cum vltiē huius pri-
vas sibi cois̄s, q̄ actum vltis q̄egns, ratio
nulla supp̄ēbit cur à pcto excusare dret.

208. Apert: 4. Ignorans q̄omitans actu hnum
s̄ se nec facit vltium nec involtū, s̄ solum
n' vltium, ita L. De hū a. d. q̄m quib; seq̄it
aliū dres: vba L. Dns loc: vlt: s̄: s̄: q̄omitans
s̄ hū ignorans, quod e' de eo q̄ agit, in e' s̄m si

scire, nihilominus agere, Tunc em ignoraa n
 induit ad solendum ut hoc fiat, pavidit scilicet
 ce aliqd factum et ignoratum, sicut in expto
 popto, scilicet cu alijs vellet qdam occidere hostem
 s ignorans occidit eum putans occidere ceruum,
 Et talis ignoraa n facit involtrium, ut
 phly dicit, qia n caat aliqd qd sit repugnans
 vlti, s facit n vltium, qia n p ee actu so-
 litum qd ignoratur e. Ita S. Orlorati:

54. P: Apert: etm a rae. I qdam n caat vltium
 tam illud S. Orlorati: n p ee actu volutu,
 q ignoratur e, ex qo sic arguit, illud n e vltiu,
 qd epi procedit a proprio intraseo, n ta procedit
 cum quoe finis, atq; qd procedit a vlti. qd e
 qateng ignorante, illud qdam procedit a proprio
 intraseo, nec ta procedit cum quoe finis: pro-
 cedit a proprio intraseo eo qd procedat a vlti,
 nec ta procedit cum quoe finis, eo qd vltas
 nesciat et sit prisata quoe vlti: qo n e vltiu.
 s neq; e involtrium, cum S. Orlorati expreie dicit: talis
 ignoraa n facit involtriu qia n caat aliqd qd
 sit repugnans vlti: unde sic procedit: involtriu
 dicit aliqd qtra inclinacem et repugnans vlti,
 atq; ignoraa comitans n dicit aliqd qtra
 inclinacem aut repugnans vlti, s potiq; aliqd
 grate et iuxta inclinacem, qo nec facit involtriu!

M. h. l. ex ipso nomine involuntarium, quod casus in nomine
ultimis in fundamentis in eo, quod ignorata geometria talis
sunt, cum quae quod agitur ignoratum, ita in, ut si illud
fuerit factum, in eis, adeoque agit aliquid iuxta
intentionem, quod in praeter quidem factum, et hinc pro-
venit quod casus in voluntarium, id est tale quod, quod quidem est
voluntarium, factum in fine quod autem factum l. futurum.

209. Inferuntur. Quae sunt ex ignorantia geometriae
quod ex ea. proveniunt, quae se laudando, neque, laudis
neque, vituperii adeoque, nec meriti nec demeriti dig-
nae sunt. Quis ratio est, quod ignorantia geometriae non
faciat voluntarium aut involuntarium, dum in ad meritum
et demeritum requiritur ratio voluntarium ac demeritis
dicente D. Augustino supra. N. 7. sp. 1. q. 2. adeo potest
esse voluntarium malum, et nullo modo factum nisi
sunt voluntarium, unde S. Bernardus dicere solent,
est. tale voluntarium et inferni non erit. Ad rationem
meriti vero requiritur libertas ut alibi dicitur, unde
cum libertas esse non potest ubi voluntarium non est, et ea
quae ex ignorantia geometriae fiunt, voluntaria non
sunt ex dictis, patulum est, neque, ea laude digna
aut meritoria esse, quae et quod ex ignorantia
fiunt, adeoque ignorantia geometriae vere auidet ac
tui, et ideo tamen in ea bonitas l. malitia
existet, in quae fuerit ignorantia penitus non attendit.
Subj. resp. Argum. quod.

Subsectio Respondet Argmtis Contrariis.

Obj. 1° varia autoritas scripturae et N. C. Boni, 2^{io}.
 1° quidem illud Hebr. 9 ubi Aply ait. qd semel in
 anno sumy Ponfe veteris legi, intrabat in Sta
 storum, ut offerret sacrificia pro sua et populi
ignotata. Item Luc: 12. ubi Ihu, qd serly, qd refist
 vltim Dai sui, et facit digna plagis sapulabit
pauis. 2° Autoritas S. Augu. Gni et D. Thoa
 qum prior lib. de graa et liber: arbit: c. 3. ait
 nila. ignotaa, qe n' e' coru, qd fire nolunt, pestu
 qd Inqm simplt respiciunt, neminem sic exusat, ut
 sempiterno igne. n' ardeat, si ppterca. n' credi-
 dit qia n' audiret oino, qd crederet, s' fortassis
 ut mitiq ardeat: n' am fine caa dictu e' s' pfun-
 de. ira tua in gentes qe te. n' roserunt.
 D. Thoaas vero q. libeto q. a. 15. ait: Error, qd n'
 crediq ee p'ctm mortle, qd e' p'ctm mortle, glia
 n' exusat a dolo, licet forte a dolo, qibz et
 aliis plurimis sum scripturae sum Patru textibz
 qd apertu pabel ignotaaam etm inuincibem n'
 excusare simplt a p'cto. q. veru
 D. Hos oes et filios textu n' loqi de ignotaa veri 2^{ll}.

in vobli, s; vobli factu in pmo nil cogit, dum
ipsi sperimus ignoram voblem n' excusare a pto.
Ad 1. go scripturae infra dicit: Apul dixisse
de ignoram culpabli. Adcoq; vobli pro qd bonum
e' ut oret sacerdos. Ad altera infra. R: cum
S. Ore. fultu sacro textu interpretand' ee de
nescia culpabli sive qmisionis sive omissionis: sba
S. Dni ex taberna aurea in vitabu' locu' c. 12. Luc:
fui sonant: huc obiciunt aliqui, merito punij, qui
sciens vobem dni n' sequit; s; vob' punij ignorans?
quia in ipse p'cipit, noluit, s; pignitans ipse
quid ignoram sua caa. Ad istam D.
D. Augustini dicend' s; Ore. plq' dicere no-
luisse, qm eos etm q' simplt' nesciunt qd credenda s;
damnari poe, n' in p'p'te p'p'te infidelitatis, qd insin-
ciblt' h'ent, s; p'p'te alia p'p'ta at actib' eorum,
nihilomin' in m'ib' puniens, qia p'tra veri-
dem n' recalcitratunt, s; simplt' in sua p'p'ta
p'stiterunt, go sane nihil asperiori g'rium
legij. Orig' probent aduers' D. Augustinum
docere tales invoblt' ignorantes eternali igne
puniendo' p'p'te p'p'te infidelitatis invoblt' igno-
ratum, et tunc q'ntiens eis S. Augustinum
docuisse ignoram voblem n' excusare a p'to,
sed frustra hoc proba tertabunt. Neq; sua
caet' auctorite' respo' nra s; eam exp'p'te tenet
D. Thoas 2. 2. q. 10. d. 1. in O ubiq; postq'm varia dixit

de infidelitate sili seu positiva et negativa seu mali;
 tandem de negativa infidelibus de quibus D. Augustinus
 loquitur et in illi text: sicut ait: Qui autem fuerit
infidelis, damnatus propter alia peccata, quae sine fide
remitti non possunt, non autem damnatus propter illud peccatum
infidelitatis, eum veritatem respondit. Ad auctoritatem
 denique D. Thome dicendum: Primum loqui de errore
et ignorantia inquam quibus sua culpa veniunt,
 quoniam in his et rursus vellet abesse, quibus error ubique
 non excusatur a toto, licet forte excusetur a toto:
 unde veritate re. experimentis scilicet his et filiabus
 a Jansenio collectis nil contradicunt, imo vero pa-
 riter militabant contra quoniam pro Jansenio, singuli
 enim in illum retorqueri possunt per gratiam, sicut
 si ignorantia iuris, nam etiam invincibilis, insuperabilis,
 esse potest, multo magis dicendum esse etiam ignorantiam
 iuris positivam insuperabilem esse, quod non admit-
 tit Jansenius, quoniam textus allegati potius loquuntur
 de iure positivo quoniam de iure naturali ut appa-
 teranti patet.

Ob: 2o Cuius non datur quoniam, eius nec datur appren-
 sio, atque circumstantiae antecedentes ignoratae I. 12.
 nulla datur quoniam: ergo nec datur eius appren-
 sio. Subi atque cuius non est appren-
 sio in se, illud non
 causet involuntarium: ergo cum ex ignorantia ante-
 cedente aliqua circumstantiae ignoratae videantur involuntarium

n caatur. p. a. q. il de qo n cogito n pt caari involtriu, 55.
js cuiq n e' apprenfio in vltre, ilud e' id de qo n cogito,
qo q' ilud cuiq n e' apprenfio in vltre n pt caari in-
vltrium, proin cum ignoraa antecedens praesentiat
vltrem, et circumftaa q' illa ignorata fit id de
qo n cogita, ignoraa aut circumftaa ignorata
n caat involtriu.

R. Transmiffio i. syl. da. fubftm, cuiq n e' apprenfio n
caat involtriu autu c. a. n caat involtriu vltre, id
e', n pt ee tale, ut fi futurum fuisset autu vltre,
absolute n egisset, qm ta hic et nunc ignorante
fuit n. a. et fub pari diffice d. c. n. c. fultu etn vltre
probat, Mem d: q' id de qo n cogito n pt caari
involtriu autu c. M. poa aut vltre tale, fu n
pt caare ut acty hic et nunc facty ex ignoraa
fi circumftaa futa fuisset absolute et qtra
vltrem n. M. et T. m: fub diffice Min n. c. bene
fuo, id qd ex ignoraa etn antecedente procedit, n
ee autu positive involtriu, hoc em cafe n eet igno-
raa fi quio obti. neq, hoc unqm dixim, id tntm
aperentes actum benigni factum dalem ee, q' li-
cet hic et nunc ex ignoraa facty fit, nqm ta
taliter intenty fit fieri ut facty e', pte cir-
cumftaa ignorata, adeoq, in se fit vltre in-
vltrius.

213. Obj: 3. qtra aperit 2. et 3. am: Quod fit ex igno-

ra a etm q̄te fice q̄m̄p̄iois fice om̄p̄iois,
 s̄b sine q̄noe eig q̄ agi, ois em ignoraa ē pri-
 sas q̄nois atq̄ in eo q̄ agit ex fine, ut supra dixi-
 mus, atq̄ q̄ agit sine q̄noe eig q̄ agi, n̄ agit so-
 l̄t̄ie, nam sol̄t̄ie agere ē agere q̄ prop̄iū in-
 t̄usul um q̄noe. fice i go etm q̄ agit ex ignoraa
 q̄te fice com- fice om̄p̄iois, n̄ agit sol̄t̄ie. sub:
 atq̄ s̄dm dicta ex D. Augustino p̄tm usq̄, adeo so-
 l̄t̄iam ē, ut p̄tm n̄ s̄t̄ s̄ sol̄t̄ium n̄ s̄t̄. go ium
 ille q̄ etm ex ignoraa q̄te agit n̄ agit
 sol̄t̄ie ut dictū ē, etm huiusm̄ actio n̄ erit pec-
 caminosa, et ideo ignoraa q̄te excusat a p̄to
 q̄ in in 2. et 3. ap̄ert. negata ē.

Sp̄. l. M. Quod s̄t̄ ex ignoraa etm q̄te fice com-
 fice om̄p̄iois, s̄b sine q̄noe eig q̄ agi, et in
 sol̄t̄ie, id ē sol̄t̄ie ut ipse defecty q̄nois s̄t̄
 sol̄t̄ie c. M. n̄ sol̄t̄ie id ē sol̄t̄ie ut neq̄ defecty
 q̄nois s̄t̄ sol̄t̄ie n. M. et d. m. Atq̄ q̄ agit sine
 q̄noe eig q̄ agi n̄ agit sol̄t̄ie, si neq̄ ipse
 defecty q̄nois s̄t̄ sol̄t̄ie c. m. si ipsa ignoraa et de-
 fecty q̄nois fuerit sol̄t̄ie n̄ agit sol̄t̄ie n. m. l. sub:
 n̄ agit directe sol̄t̄ie transeat, n̄ agit saltem indi-
 recte sol̄t̄ie n. m. et c. q̄nois ois ignoraa s̄t̄ pri-
 sas q̄nois atq̄ in eo q̄ agit ex fine, in atq̄ huiusm̄
 p̄t̄ ee sol̄t̄ie, si nimium ignoraa ipse q̄ caa

Salis actus fit ultoria, aut em D. Augustinus
lib. 3. de lib. arbit. c. 16. non tibi imputat ad culpa
quod invitus ignoras, sed quod negligis, quareere quod ignoras.
Et hinc vel ignorata operans sine voluntate, et affe-
ctata sine voluntate, et superbia fit ultoria eo ipso
quod vincibilis fit, id est etiam erit ultorium et peccami-
nosum, quod ex ea contra preceptum patet.

214

Obj. 4. contra Apher. 4. Operans ex ignorata
conscientia ita est sine affectu, ut quod agit proster-
nitatem, in agere si inret conscientiam, i. g. occidens
hostem putans eum, censum, in occidit si hostem
scilicet, atque hoc non videbitur excusabile a ultorio.
ergo ignorata conscientia causet ultorium. m. p. Ex
eo, quod ultor operans cum ignorata conscientia ita
fit disposita, ut non operaretur si abesset ignorata
causa ex illa involuntarium scilicet quod ut videtur inne-
gabibile, et em aliquo modo contra ultorem. ergo
etiam ex eo, quod ultor operans ex ignorata con-
scientia ita fit disposita, ut non operaretur, et si ig-
norata abesset, est ultor causa ultorium scilicet quod
adeoque non tantum causet ultorium seu ultorium nega-
tivum, sed etiam ultorium positivum scilicet quod.

R. n. m. ad eum p. n. c. et pariter iniquitas et di-
paritas est, quod ad involuntarium scilicet quod plus non regitur,
quoniam quod fit aliquo modo contra inclinationem ultor, quod

falsas, & hoc qd vltas, hoc n̄ ageret si igno-
 ra n̄ abeet, contra ad vltimū requirit. ut
 cu aliquo actu volito fit quædam, qm̄o dictum
 e, qd vltia sint qæ sequuntur ex ignoraa vin-
 cibili, s. ut in se fit volitum cum quocūq; finis,
 utrumq; autm̄ deficit in ignoraa qm̄itate,
 neq; em̄ ipsa ignoraa huiusmodi volita e, aliā
 est qæq; et n̄ tantm̄ qm̄itans, neq; finis
 ipse qm̄itans eo ipso qd & ignoraa fiat qd fit.
 patet qd qd ea qæ fiunt ex ignoraa qm̄-
 mitate nec possunt vltia sint nec involuntaria
 s. tantm̄ n̄ vltia. plura de ignoraa tracta-
 bit. See: 6. ubi pro praxi agem. sed. q. an et qm̄o
 involuntaria caet involuntaria. item ubi a qd, et in qibus vltas
 violentum pati potest.

Sect. IV.

An, et qm̄o violentia caet
 involuntaria?

Item: an, a quo, et in qibus
 vltas violentum pati potest?

Qm̄ n̄ pauca de violento in p̄tis a n. 331. dixim. Z 15.
 totam de eo mac̄ in unam sed. qgerim. interim.